

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Hráchové a soudců Mgr. Miroslava Nováka a JUDr. Jiřího Škopka ve věci

žalobců:

- a) [redacted] narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
- b) [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
- c) [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
- d) [redacted], narozený dne [redacted]
bytem [redacted]

všichni zastoupeni advokátkou Mgr. Janou Párovou Langerovou
sídlem U Státní dráhy 248/4, 160 00 Praha 6

proti

žalované:

SLAN tour s.r.o., IČO 25118889
sídlem Wilsonova 597, 274 01 Slaný
zastoupena advokátem JUDr. Tomáš Richtrem
sídlem Vodičkova 971/39, 110 00 Praha 1

o 169 380 Kč, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Kladně ze dne 30. listopadu 2020, č. j. 10 C 43/2020-108,

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Lepská.

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích V. až VIII. mění tak, že se výše nákladů řízení každého žalobce stanoví částkou 16 103,25 Kč; jinak se v těchto výrocích a ve výrocích I. a IV. rozsudek potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit každému žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 4 622 Kč k rukám Mgr. Jany Párové Langerové, advokátky, do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Výroky I. až IV. v záhlaví označeného rozsudku uložil Okresní soud v Kladně (dále jen „soud prvního stupně“) žalované povinnost zaplatit každému žalobci částku 42 345 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku. O nákladech řízení účastníků rozhodl výroky V. až VIII., jimiž uložil žalované povinnost zaplatit každému žalobci na jejich náhradu 14 417,25 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám právní zástupkyně žalobců.
2. Z obsahu spisu vyplývá, že se žalobci žalobou podanou k soudu prvního stupně dne 17. 7. 2020 domáhali uložit žalované povinnost zaplatit každému z nich částku ve výši 42 345 Kč. Podanou žalobu odůvodnili tím, že dvěma samostatnými objednávkami objednali u žalovaného zájezd do Namibie v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020, každá objednávka se týkala zájezdu pro 2 osoby, objednávku zájezdu č. 25071 za 190 140 Kč učinila dne 19. 9. 2019 žalobkyně a) pro sebe a pro žalobce b) a druhou objednávku č. 25037 za 186 360 Kč učinila dne 16. 9. 2019 žalobkyně c) pro sebe a pro žalobce d). Obě uvedené objednávky byly žalovanou elektronicky potvrzeny dne 24. 9. 2019, čímž došlo k uzavření dvou smluv o zájezdu a na celkovou cenu zájezdu zaplatili žalobci zálohy, každý ze žalobců 50 000 Kč, tedy na každou ze dvou uvedených cestovních smluv 100 000 Kč. Tvrdili dále, že dne 19. 3. 2020 a opakovaně 7. 4. 2020 sdělila žalobkyně c) jednateři žalované, že by bylo vhodné zájezd do Namibie zrušit vzhledem k nepředvídatelnému vývoji celosvětové pandemie onemocnění COVID-19. I přes jasné vyjádření, že si žalobci přejí zrušit zájezdy, jim byl dne 16. 4. 2020 doručen email žalované, že mají do 3. 5. 2020 doplatit ceny zájezdu do Namibie, ačkoliv žalovaná věděla, nebo přinejmenším vzhledem ke všem okolnostem a při vynaložení odborné péče vědět měla, že zájezdy nebude možné realizovat jednak vzhledem k uzavření hranic České republiky, ale zejména vzhledem k uzavření hranic Namibie, k čemuž došlo již 28. 3. 2020 a dle zveřejněné informace namibijské vlády o stálých omezeních v souvislosti s COVID-19 mělo být postupné znovuootevírání hranic zahájeno až 30. 6. 2020, přičemž zájezd se měl uskutečnit již od 18. 6. 2020. Následně byl dne 28. 4. 2020 žalobcům doručen email žalované, v němž jim sdělila varianty možného řešení stavu zájezdů: 1. do dne 5. 5. 2020 doplatit ceny zájezdů, které rušit nehodlá, 2. odstoupit od smlouvy se zaplacením storno poplatků a 3. přesunout zájezd na příští rok přibližně v témže termínu. Z obavy před placením storno poplatků souhlasili žalobci s přesunutím termínu zájezdu na rok 2021 a žalovanou současně vyzvali k vystavení poukazu na přesunutý zájezd zohledňující již uhrazené zálohy na zájezd původní. Dne 5. 5. 2020 žalovaná žalobcům zaslala email s novými cestovními smlouvami a novým termínem zájezdu od 17. 6. 2021 do 1. 7. 2021 a zároveň žalobcům předepsala nové zálohové platby splatné do 7. 5. 2020, ve výši 91 963 Kč pro žalobce a) a b) a ve výši 90 073 Kč pro žalobce c) a d). Dne 7. 5. 2020 žalobkyně c) sdělila žalované, že zaslané objednávkové formuláře na přesunuté zájezdy nelze akceptovat, neboť žalovaná nezohlednila již uhrazené zálohy na původní zájezd a žalobce vyzvala k úhradě záloh na zájezdy v přesunutém termínu a žalovanou požádala o vystavení potvrzení, že nové cestovní smlouvy nahrazují v plném rozsahu smlouvy původní. Takového potvrzení se však žalobcům od žalované nedostalo, žalovaná žalobcům pouze dne 7. 5. 2020 sdělila, že k přesunu již uhrazených záloh dojde až poté, co žalovaná od žalobců obdrží podepsané nové objednávky na zájezdy v termínu od 17. 6. 2021 do 1. 7. 2021 a žalobce současně informovala, že její nabídka na přesun záloh z původních cestovních smluv trvá pouze do 12. 5. 2020. Žalobci žalovanou opětovně požádali o zaslání již

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Lepská.

vyžádaného potvrzení, žalovaná však dne 15. 5. 2020 od původních cestovních smluv odstoupila z důvodu nedoplatení doplatků ceny zájezdů do 5. 5. 2020 a dopisem z 21. 5. 2020 žalobcům zaslala vyúčtování storno poplatků ve výši 84 690 Kč za každý ze zájezdů, celkem ve výši 169 380 Kč. Žalobci v argumentaci dále uvedli, že za popsané situace měla sama žalobkyně od cestovních smluv odstoupit bez nároku na storno poplatky a žalobcům zaplacené zálohy vrátit. Tuto povinnost žalovaná nesplnila a každý z žalobců má proto vůči žalované pohledávku v žalobou uplatněné výši.

3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila a navrhovala její zamítnutí. Na svoji procesní obranu argumentovala tím, že žalobci uzavřeli s žalovanou platně jimi tvrzené 2 cestovní smlouvy, dle nichž byli povinni doplatit cenu zájezdů do 5. 5. 2020 a tuto povinnost nesplnili. Akcentovala, že je nutné posuzovat primárně situaci v rozhodném období, tedy v období od konce dubna 2020 do 15. května 2020. V té době nebyly žalované známy žádné konkrétní důvody, které by mohly realizaci zájezdu s odletem 18. 6. 2020 do Namibie bránit. Letecké spojení fungovalo, nouzový stav v České republice byl ukončen a Namibie neměla na uvedené období vyhlášené žádné restriktce pro vstup turistů do země. Žalovaná vycházela z informací a výstupů Ministerstva zahraničních věcí ČR, podle nichž byly hranice Namibie v první polovině května uzavřeny pouze do 2. 6. 2020 a žalovaná neměla žádné informace o tom, že vláda Namibie v první polovině května přijala omezení cestování či vstupu do země, to vše za stavu, kdy v celé Namibii bylo v jarních měsících roku 2020 evidováno méně než 20 případů nákazy onemocněním COVID-19. Za stavu, kdy žalobci souhlasili s přesunutím termínu zájezdu z roku 2020 na rok 2021, žalovaná ve snaze vyjít žalobcům jako klientům vstříc, jejich rozhodnutí akceptovala, s předstihem připravila zájezdy pro rok 2021, žalobcům zaslala návrh nových cestovních smluv, opakovaně deklarovala, že uzavření nových cestovních smluv nebude spojeno s žádnými dalšími novými platbami a že všechny dosud uhrazené zálohy budou na nové cestovní smlouvy převedeny. Žalobci však nové smlouvy neuzavřeli, neuhradili doplatek ceny zájezdu na rok 2020 a za této situace žalované nezbylo, než od cestovních smluv odstoupit a žalobcům vyúčtovat storno poplatky za dosud vynaložené náklady na jejich účast na zájezdu a vrátit jim na účet přeplatek ze záloh. Žalovaná byla nucena zrušit všechny objednané služby na zájezd do Namibie v roce 2020, což s sebou neslo náklady.
4. Soud prvního stupně vyšel při svém rozhodování ze skutkového zjištění, že žalobkyně byla zapsána do obchodního rejstříku dne 7. 4. 1997 a předmětem jejího podnikání je též provozování cestovní kanceláře. Smlouvami o zájezdu - objednávkami cestovních služeb považoval za prokázané, že žalobci a), b) a c), d) uzavřeli, každá dvojice jednu smlouvu o zájezdu se žalovanou, jejímž předmětem byl zájezd „Namibie a Viktoriiny vodopády“ v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020. Na každou z uvedených dvou cestovních smluv zaplatili žalobci a) a b) a žalobci c) a d) zálohu ve výši 100 000 Kč. Podle čl. 3 smluvních podmínek účasti na zájezdech cestovní kanceláře SLAN tour s.r.o. v případě, že klient neuhradí doplatek ceny zájezdu ve stanoveném termínu a ani si nedohodne s cestovní kanceláří či s prodejcem jiný termín úhrady, může být jeho přihláška zrušena a uhrazená záloha použita na úhradu storno poplatků. Výše těchto storno poplatků byla stanovena čl. 8 týchž smluvních podmínek. Korespondencí účastníků považoval soud prvního stupně za prokázané, že žalobkyně a) a c) navrhovali koncem března 2020 žalované předmětné zájezdy zrušit s ohledem na vývoj celosvětové pandemie. Dopisem ze dne 28. 4. 2020 žalobkyně žalovaným sdělila, že zájezd „Namibie a Viktoriiny vodopády“ v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020 je ze strany žalované připraven k odletu a jejím přáním je zájezd realizovat. Žalovaná žalobcům dále sdělila, že pokud svoji přihlášku na zájezd nezruší, jsou povinni doplatit cenu zájezdu do prodlouženého termínu splatnosti, tj. do 5. 5. 2020. Žalobce dále informovala, že mají právo cestovní smlouvu zrušit, tedy od smlouvy odstoupit s tím, že žalobcům budou cestovní kanceláři vyúčtovány dosud uhrazené náklady, jež stanoví výši storna. Žalobcům dále nabídla přesunutí jejich přihlášky na zájezd na rok 2021, konkrétně na termín 17. 6. až 1. 7. 2021, případně 17. 6. až 28. 6. 2021. Na informační dopis žalované ze dne

28. 4. 2020 reagovali žalobkyně a) a c) dopisy, v nichž vyjádřili souhlas s přesunem termínu zájezdu na rok 2021 a žalovanou vyzvali k vystavení poukazů na zájezd zohledňující již provedené zálohové platby ve výši 2 × 50 000 Kč na každou cestovní smlouvu. Dopisem ze dne 5. 5. 2020 považoval soud prvního stupně za prokázané, že žalovaná zaslala žalobkyním a) a c) návrh nových cestovních smluv na přesunutý termín zájezdu ve druhé polovině měsíce června 2021 obsahující rozpis plateb, dle něhož byla záloha ceny zájezdu splatná 7. 5. 2020 a doplatek ceny 2. 5. 2021, dále Všeobecné obchodní podmínky a žalobce požádala, aby cestovní smlouvy byly podepsány a vráceny žalované zpět s tím, že jakmile žalovaná od žalobců obdrží podepsaný formulář nové cestovní smlouvy, bude moci dokončit přesun financí, uhrazených na původně objednaný termín zájezdu v roce 2020. Žalobkyně dne 7. 5. 2020 požádaly žalovanou emailem o vystavení písemného potvrzení, že nové cestovní smlouvy v plném rozsahu nahrazují původní cestovní smlouvy a původní smlouvy tím pozbývají platnosti. O zaslání tohoto potvrzení žalobkyně opětovně žalovanou vyzvaly emailem ze dne 12. 5. 2020. Emailem ze dne 15. 5. 2020 sdělila žalovaná žalobcům, že jejich cestovní smlouvy pro zájezd „Namibie a Victoriiiny vodopády“, který se měl uskutečnit v roce 2020, zrušuje k 14. 5. 2020 z důvodu neuhrazení doplatku ceny zájezdu do 5. 5. 2020 a žalovaným dále sdělila, že jim bude v příštích dnech zasláno vyúčtování zaplacených záloh. Výzvou ze dne 29. 5. 2020 adresovanou žalované žalobci žalovanou vyzvali ke smírnému vyřešení věci prostřednictvím dohody o narovnání. Dopisem ze dne 15. 6. 2020 žalovaná žalobcům oznámila, že není ochotna jim vrátit zálohy cen zájezdů v plné výši. Účastníci považovali v řízení za nesporné, že dopisem ze dne 21. 5. 2020 zaslala žalovaná žalobcům vyúčtování storno poplatku ve výši 84 690 Kč za každou z obou zrušených cestovních smluv, storno poplatek každého ze žalobců byl stanoven ve výši 42 345 Kč a z žalobci zaplacených záloh na cenu zájezdu nebyla každému žalobci žalovanou předmětná částka ve výši storno poplatku vrácena.

5. Zprávou Velvyslanectví České republiky v Pretorii ze dne 21. 3. 2020 považoval soud prvního stupně za prokázané, že prezident Namibie vyhlásil dne 20. 3. 2020 stav nouze z důvodu pandemie COVID-19. Dále bylo oznámeno, že při příjezdu do Namibie nebudou vydávána žádná víza a na cizince ze zemí postižených COVID-19 byl uvalen zákaz cestování, který bude pravidelně přezkoumáván. Zprávou téhož velvyslanectví České republiky ze dne 24. 4. 2020 považoval soud prvního stupně za prokázané, že to v souvislosti s ukončením platnosti opatření vycestování z České republiky do zahraničí informovalo, že jsou uzavřeny všechny pozemní, vzdušné i námořní hranice Namibie, na území Namibie není povolen vstup cizincům, letecká doprava byla uzemněna a není pravděpodobné, že by v nejbližších hodinách či dnech došlo k obnovení komerční mezinárodní letecké dopravy ani otevření pozemních hranic turistům. Zprávou velvyslanectví České republiky v Pretorii ze dne 23. 6. 2020 považoval soud prvního stupně dále za prokázané, že dne 22. 6. 2020 oznámil namibijský prezident další rozvolňovací kroky týkající se restriktivních opatření vedoucích k zabránění šíření onemocnění COVID-19. Prezidentem Namibie bylo prohlášeno, že ačkoliv vývoj situace lze hodnotit pozitivně, mezinárodní hranice Namibie zůstávají až na výjimky uzavřeny. V období od 15. 7. 2020 do 15. 8. 2020 bude umožněno limitovanému počtu zahraničních turistů zemi navštívit. S účinností od 30. 6. 2020 se musí všechny osoby překračující hranice Namibie podrobit povinnému placenému testu v určených namibijských státních zařízeních. Zprávou společnosti Qatar Airways ze dne 9. 4. 2020 považoval soud prvního stupně za prokázané, že žalovaná byla uvedenou společností informována o dočasném pozastavení letů z a do Prahy v období od 19. 4. do 31. 5. 2020.
6. Prohlášením prezidenta Namibijské republiky ze dne 30. 4. 2020, včetně pokynů Namibie pro jednotlivé fáze rozvolňování v době nouzového stavu, považoval soud prvního stupně za prokázané, že dle uvedeného prohlášení měl nouzový stav ze dne 17. 3. 2020 zůstat v platnosti po dobu šesti měsíců a Namibie zavedla 4 fáze opatření. Fáze 1: stávající situace lockdownu celé země po dobu 38 dnů, od 28. 3. 2020 do půlnoci 4. 5. 2020. Fáze 2: postupné znovuotevírání za

dodržení přísných preventivních opatření v době od 5. 5. 2020 do 2. 6. 2020. Fáze 3: zavedení mírných preventivních opatření v období od 2. 6. 2020 do 30. 6. 2020. Fáze 4: nastolení nového normálu do konce nouzového stavu. Pro Fázi 3 (od 2. 6. 2020 do 30. 6. 2020) bylo krom jiného stanoveno, že všechny vstupní body budou uzavřeny a omezení pohybu osob přes hranice zůstává v platnosti.

7. Shora uvedený skutkový stav věci hodnotil soud prvního stupně podle ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném od 1. 1. 2013 (dále jen „o. z.“) a podle ustanovení zákona č. 634/1992 Sb., na ochranu spotřebitele. Dospěl k závěru, že mezi žalobci a žalovanou došlo k uzavření smluv o zájezdu podle § 2521 a následujících o. z. V uvedeném smluvním vztahu měli žalobci postavení spotřebitelů ve smyslu § 419 o. z. Byli slabší smluvní stranou a je proto třeba zkoumat, zda byli po celou dobu trvání tohoto vztahu náležitě chráněni. K ochraně spotřebitele náleží mimo jiné též zkoumání postupu pořadatele během smluvního vztahu z hlediska podávání pravdivých, objektivních informací spotřebiteli, zejména, když je to právě pořadatel, kdo má povinnost tyto pravdivé informace o chystaném zájezdu zjistit. Soud prvního stupně dále dovodil, že s ohledem na celosvětovou pandemii koronaviru COVID-19, jež od konce dubna 2020 zasáhla nejen Českou republiku, ale stala se celosvětovou, bylo velmi nejisté předvídat, jaká situace bude v příštích dnech, týdnech či měsících, a proto lze jako maximálně žádoucí hodnotit povinnost žalované, aby jako pořadatel zájezdu pečlivě zjišťovala a shromažďovala všechny informace, týkající se možnosti vycestovat do dané země a trávit zde čas předpokládaným způsobem a získávat informace o zárukách návratu zákazníků po skončení zahraničního pobytu zpět do České republiky. Žádné takové konkrétní informace žalovaná žalobcům neposkytovala, pouze je obecně ujišťovala, že uskutečnění zájezdu nic nebrání, přestože při běžné obezřetnosti ze zpráv Velvyslanectví ČR v Pretorii a zejména z prohlášení prezidenta Namibie a s ním spjatých pokynů pro jednotlivé fáze nouzového stavu v Namibii, již od konce dubna 2020 žalovaná při náležité pečlivosti měla mít informace, že se zájezd žalobců v době od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020 nemůže uskutečnit, neboť v době od 2. 6. 2020 do 30. 6. 2020 byly hranice Namibie zcela uzavřeny. Za uvedeného stavu měla žalovaná dostatek objektivních podkladů k tomu, aby sama odstoupila od cestovních smluv uzavřených se žalobci, a pokud neměla vůli tak učinit, bylo její povinností žalobce jako spotřebitele poučit o jejich právu odstoupit od smlouvy, ovšem bez toho, aby byli povinni žalované uhradit storno poplatky. Pokud žalovaná žalobcům nabídla možnost odstoupit od smlouvy jedině s rizikem odstupného, jednala ve vztahu k žalobcům klamavě a takový její postup nemůže požívat právní ochrany. Pokud za tohoto stavu žalovaná každému z žalobců nevrátila do výše 42 345 Kč zaplacenou zálohu na cenu zájezdu, došlo na její straně k bezdůvodnému obohacení ve smyslu ustanovení § 2991 o. z. a žalovaná je k vydání tohoto obohacení žalobcům povinna. S uvedenými závěry soud prvního stupně podané žalobě zcela vyhověl a o nákladech řízení účastníků rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř.
8. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalovaná včasné odvolání, který podle jeho obsahu uplatnila odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. e) o. s. ř. (nesprávná skutková zjištění) a písm. g) o. s. ř. (nesprávné právní posouzení věci) a navrhla napadený rozsudek změnit tak, že se podaná žaloba zamítá. V důvodech podaného odvolání poukázala na to, že soud prvního stupně považoval na základě provedených důkazů nesprávně za prokázané, že již ke dni 5. 5. 2020, kdy nastala splatnost doplatku cen zájezdů žalobců, měla žalovaná k dispozici informace, že zájezd žalobců do Namibie nebude možné uskutečnit. Ze samotného prohlášení prezidenta Namibie ze dne 30. 4. 2020 nelze takové zjištění učinit, neboť v uvedeném prohlášení nejsou uvedena žádná konkrétní a omezující opatření. Listina, z níž vyplývají konkrétní omezení pro Namibii pro tzv. Fázi 3 byl vydán a zveřejněn až 28. 5. 2020, tedy více než 3 týdny po termínu, kdy měl být ze strany žalobců uhrazen doplatek ceny zájezdu. Za stavu, kdy žalobci do 5. 5. 2020 nedoplátili ceny zájezdu dle uzavřených cestovních smluv a nebyly známy žádné informace o nemožnosti uskutečnění uvedeného zájezdu, měla žalovaná podle čl. 3 ve spojení se čl. 8 smluvních

podmínek právo cestovní smlouvy zrušit, tedy od nich odstoupit, a žalobcům vznikla povinnost zaplatit žalované storno poplatky, každému ve výši 42 345 Kč. Z těchto důvodů nelze souhlasit se závěrem soudu prvního stupně, že žalovaná vůči žalobcům postupovala klamavým způsobem, pokud požadovala doplacení cen zájezdů a nabídla jim uzavření nových cestovních smluv na rok 2021, na něž by převedla veškeré platby žalobců na zájezd, jenž se měl uskutečnit v roce 2020. Toto byl běžný postup při změně termínu zájezdu a takto postupovala žalovaná i u stovek dalších jiných klientů.

9. V písemném vyjádření k odvolání žalované žalobci navrhli rozsudek soudu prvního stupně jako správný potvrdit. Poukázali na to, že soud prvního stupně učinil z provedených důkazů správná skutková zjištění a vyvodil z nich i správné právní závěry. Zdůraznili, že nelze souhlasit s argumentací žalované, že dokument s názvem „Pokyny pro Fázi 2 v době nouzového stavu“ byl Namibií vydán a zveřejněn až 28. 5. 2020, neboť tento dokument Namibijská republika zveřejnila na webových stránkách současně s prohlášením prezidenta Namibie již dne 30. 4. 2020 a z jeho obsahu bylo zcela zřejmé, že plánovaný zájezd žalobců do Namibie nelze z důvodu uzavření jejích hranic uskutečnit.
10. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal včas podaným odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a odst. 1, 3 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) a po zopakování části listinných důkazů podle § 213 odst. 2 o. s. ř. shledal důvod ke změně nákladových výroků rozsudku; jinak neshledal podané odvolání důvodné.
11. Za podmínek § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakoval odvolací soud důkaz smlouvami o zájezdu, oznámeními žalobkyně a) a c), prohlášením prezidenta Namibijské republiky ze 30. 4. 2020 a pokyny Namibijské republiky pro Fázi 2 v době nouzového stavu. Provedenými důkazy bylo prokázáno, že žalobkyně a) a žalobkyně c) učinily u žalované objednávkami č. 25037 ze dne 16. 9. 2019 a č. 25071 ze dne 19. 9. 2019 objednávku dvou zájezdů do Namibie pod názvem „Namibie a Viktoriiny vodopády“, každá pro 2 osoby, žalobkyně a) pro sebe a pro žalobce b), žalobkyně c) pro sebe a pro žalobce d), za dohodnutou cenu zájezdu ve výši 186 360 Kč, resp. 190 140 Kč. Akceptací obou objednávek žalovaná žalobcům potvrdila dne 24. 9. 2019. Písemnými nedatovanými oznámeními žalobkyň a) a c), adresovanými žalované bylo prokázáno, že jimi žalobkyně reagovaly na email žalované ze dne 28. 4. 2020 obsahující nabídku možností řešení objednaného zájezdu a obě žalobkyně žalované v obsahu písemných sdělení oznámily, že její nabídku považují za postup v souladu se zákonem č. 185/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS Co-V-2 na odvětví cestovního ruchu, sdělily, že přijímají nabídku přesunu přihlášky na zájezd na rok 2021 a žalovanou vyzvaly k vystavení poukazu na zájezd pro objednatele a druhého účastníka zájezdu zohledňující již provedené platby ve výši 2× 50 000 Kč. Dále bylo prokázáno, že namibijská republika zveřejňovala informace vztahující se k pandemii COVID-19 na webových stránkách <http://www.namibiatourism.com.na/page/covid-19-updates> a dne 30. 4. 2020 bylo na těchto internetových stránkách zveřejněno prohlášení prezidenta namibijské republiky Dr. Hage G. Geingoba, v jehož obsahu bylo oznámeno, že po výskytu prvních potvrzených případů onemocnění COVID-19 v Namibii vyhlásil prezident Namibie dne 17. března 2020 nouzový stav, vláda přijala rozhodná opatření k zabránění šíření koronaviru a od 28. března 2020 platí v Namibie lockdown, jenž byl od 18. dubna 2020 rozšířen na celou zemi. Zaznamenaný výskyt případů byl v Namibii sporadický. Dále bylo oznámeno, že nouzový stav vyhlášený 17. března 2020 zůstane v platnosti po dobu šesti měsíců a může být prodloužen na základě měnící se situace v zemi. V souladu s globálními doporučeními v reakci na onemocnění COVID-19 zavedla Namibie 4 Fáze omezení. Fáze 1 je stávající situace lockdownu celé země po dobu 38 dní od 28. března do půlnoci 4. května 2020. Fáze 2 představuje postupné znovuotevírání za dodržení přísných preventivních opatření, a to od úterý 5. května 2020 do 2. června 2020. Fáze 3 spočívá v zavedení mírných preventivních opatření a bude platit od 2. června 2020 do 30. června 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Lepská.

Závěrečná Fáze 4 od 30. června bude spočívat v nastolení nového normálu a mohla by trvat do konce nouzového stavu. Časový harmonogram Fáze 3 a Fáze 4 je pouze informativní a má sloužit jako pomůcka při obchodním plánování. Skutečné trvání jednotlivých fází může být zkráceno nebo prodlouženo na základě výsledků monitoringu a změny situace v zemi. Nezávazný seznam aktivit, které případně budou možné ve Fázích 3 a 4, je uveden v samostatném dokumentu. Na uvedených webových stránkách byly dále zveřejněny pokyny pro Fázi 2 namibijské republiky v době nouzového stavu, které na poslední straně obsahovaly přehlednou tabulku klíčových opatření pro jednotlivé fáze omezení v souvislosti s onemocněním COVID-19 v Namibii. Pro Fázi 3 v období od 2. června do 29. června 2020 byla pod písmeny a) a b) zařazena opatření: všechny vstupní body budou uzavřeny. Komplexní omezení pohybu osob přes hranice zůstávají v platnosti. Výjimka: doprava základního zboží.

12. Odvolací soud nejprve posuzoval opodstatněnost odvolací argumentace žalované o nesprávných skutkových zjištění soudu prvního stupně. Nelze přisvědčit argumentaci odvolatelky, že ta ani při vynaložení náležité pečlivosti a odborné péče v první polovině května 2020 nevěděla a vědět nemohla, že zájezd žalobců do Namibie v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020 nelze uskutečnit z důvodů opatření Namibijské republiky v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19. Ze zpráv Velvyslanectví České republiky v Pretorii z 21. 3. 2020 a 24. 4. 2020 muselo být žalované při vynaložení náležité pečlivosti známo, že v Namibijské republice byl v březnu 2020 vyhlášen stav nouze, byly uzavřeny všechny pozemní, vzdušné i námořní hranice a uvalen zákaz cestování. Bylo na žalované, aby s odbornou péčí zjišťovala informace, z nichž by mohla usoudit, zda zájezd do Namibie ve výše uvedeném termínu bude možné uskutečnit a tyto informace jako odborník v oboru cestovního ruchu čerpala též z příslušných internetových stránek Namibijské republiky, včetně dne 30. 4. 2020 zveřejněného prohlášení prezidenta namibijské republiky, které kromě jiného informovalo o tom, že v Namibijské republice byl od 18. 4. 2020 rozšířen lockdown na celou zemi a byla přijata opatření bránící dalšímu šíření koronaviru, rozčleněná do čtyř fází. Dne 30. 4. 2020 bylo na webových stránkách <http://www.namibiatourism.com.na/page/covid-19-updates> zveřejněno nejen uvedené prohlášení prezidenta Namibijské republiky ze dne 30. 4. 2020, ale též pokyny namibijské republiky pro Fázi 2 v době nouzového stavu obsahující přehled klíčových omezujících opatření pro jednotlivé fáze omezení v souvislosti s onemocněním COVID-19 v Namibii. Z uvedeného přehledu bylo zřejmé, že ve Fázi 3 v období od 2. 6. do 29. 6. 2020 zůstanou všechny vstupní body do Namibie uzavřeny a nadále bude trvat komplexní omezení pohybu osob přes hranice s výjimkou dopravy základního zboží. Tyto zveřejněné informace, byť mohlo dojít ke změně trvání jednotlivých fází omezení, jakož i ke korekci konkrétních opatření, musely být pro žalovanou, při vynaložení náležité pečlivosti a odborné péče dostatečným zdrojem informací pro závěr, že zájezd žalobců do Namibie v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020 nelze z objektivních důvodů uskutečnit, neboť uskutečnění takového zájezdu bránilo uzavření hranic Namibijské republiky, jež trvalo od 28. března 2020 nejméně do 29. června 2020. Uvedenou argumentaci odvolatelky o nesprávných skutkových zjištění soudu prvního stupně proto neshledal odvolací soud opodstatněnou. Ke správnosti skutkových zjištění prvoinstančního soudu zbývá doplnit, že ten učinil nesprávné skutkové zjištění z obsahu účastníky uzavřených cestovních smluv, že ty byly uzavřeny žalobci a) a b) a žalobci c) a d). Dle zjištění odvolacího soudu byli objednateli, tedy smluvní stranou, pouze žalobkyně a) a c), neboť ty uzavřely s žalovanou jako cestovní kanceláří dvě samostatné smlouvy o zájezdu. Žalobci b) a d) byli osobami, v jejichž prospěch byly cestovní smlouvy uzavřeny, jednalo se tedy o spolucestujícího zákazníka (účastníka zájezdu), který sám o sobě není stranou smlouvy a nemá povinnost uhradit cenu zájezdu (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 715/2017). Ostatní skutková zjištění soudu prvního stupně mají oporu v provedeném dokazování a jsou výsledkem hodnocení důkazů jednotlivě a v jejich vzájemné souvislosti podle § 132 o. s. ř. Odvolací soud proto vycházel při svém rozhodování z těch skutkových zjištění soudu prvního stupně, která shledal správná a dále ze skutkových zjištění, jež učinil v odvolacím

řízení. Odvolací soud dále posuzoval, zda soud prvního stupně učinil ze zjištěného skutkového stavu správné právní závěry.

13. Podle § 419 o. z. spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.
14. Podle § 2521 o. z. smlouvou o zájezdu se pořadatel zavazuje obstarat pro zákazníka zájezd a zákazník se zavazuje zaplatit celkovou cenu.
15. Podle § 2533 odst. 1 o. z. zákazník může před zahájením zájezdu od smlouvy odstoupit vždy, avšak pořadatel jen tehdy, byl-li zájezd zrušen, anebo porušil-li zákazník svou povinnost.
16. Podle § 2535 o. z. zákazník má právo odstoupit od smlouvy před zahájením zájezdu s nezaplacením odstupného, jestliže v místě určení cesty nebo pobytu nebo v jeho bezprostředním okolí nastaly nevyhnutelné a mimořádné okolnosti, které mají významný dopad na poskytování zájezdu nebo na přepravu osob do místa určení cesty nebo pobytu. V takovém případě má zákazník právo na vrácení veškerých uhrazených plateb za zájezd, nemá však právo na náhradu škody.
17. Podle § 2536 o. z. pořadatel může odstoupit od smlouvy, pokud mu v plnění závazku brání nevyhnutelné a mimořádné okolnosti a zrušení zájezdu oznámil zákazníkovi bez zbytečného odkladu ještě před zahájením zájezdu. Pořadatel v těchto případech vrátí zákazníkovi veškeré uhrazené platby za zájezd, nevzniká mu však vůči zákazníkovi povinnost k náhradě škody.
18. Podle § 2536a o. z. při odstoupení od smlouvy pořadatel vrátí bez zbytečného odkladu nejpozději do 14 dnů po ukončení závazku ze smlouvy, veškeré platby uhrazené zákazníkem nebo v jeho prospěch za zájezd, v případech stanovených tímto zákonem pak snížené o odstupné za předčasné ukončení závazku ze smlouvy.
19. Podle § 2991 o. z. kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, obsah tohoto. Bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.
20. Podle § 5 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., na ochranu spotřebitele, obchodní praktika se považuje za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
21. Podle § 2 zákona č. 185/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru, označovaného jako SARS Co-V-2 na odvětví cestovního ruchu, ve znění účinném od 24. 4. 2020, tento zákon se použije na zájezdy s termínem zahájení od 20. 2. 2020 do 1. 8. 2020. Podle § 3 odst. 1 téhož zákona ochranná doba je doba, o kterou se odkládá vrácení plateb uhrazených zákazníkem nebo v jeho prospěch za zájezd, jestliže tento peněžitý dluh vznikl pořadateli zájezdu (dále jen „pořadatel“) v důsledku odstoupení od smlouvy o zájezdu podle § 2535 nebo § 2536 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku. Podle § 3 odst. 2 téhož zákona ochranná doba počíná běžet dnem doručení poukazu na zájezd zákazníkovi a končí dnem 31. 8. 2021, neskončí-li podle tohoto zákona dříve.
22. Podle § 4 odst. 1 téhož zákona rozhodne-li se pořadatel využít ochrannou dobu, oznámí to písemně zákazníkovi a vystaví mu poukaz na zájezd nejméně v hodnotě veškerých plateb uhrazených zákazníkem nebo v jeho prospěch za zájezd.
23. Podle § 6 odst. 1 téhož zákona po dobu trvání ochranné doby na žádost zákazníka pořadatel nabídne zákazníkovi náhradní zájezd, stejné nebo vyšší jakosti, než jaká byla sjednána v původní smlouvě o zájezdu.

24. Podle § 6 odst. 5 téhož zákona v případě, že zákazník nepožádá pořadatele o náhradní zájezd nebo nevyužije nabídky pořadatele k uzavření smlouvy o zájezdu, vrátí pořadatel zákazníkovi veškeré uhrazené platby nejpozději do 14 dnů od skončení ochranné doby.
25. Odvolací soud dospívá k závěru, že v řízení provedenými důkazy bylo prokázáno tvrzení žalobců, že žalobkyně a) a žalobkyně c) uzavřely jako objednatelé se žalovanou dne 24. 9. 2019 dvě samostatné smlouvy o zájezdu, žalobkyně a) pro svoji osobu a žalobce b) jako spolucestujícího zákazníka (účastníka zájezdu) a žalobkyně c) pro svoji osobu a žalobce d) jako spolucestujícího zákazníka (účastníka zájezdu). Předmětem obou smluv byl zájezd do Namibie pod názvem „Namibie a Viktoriiny vodopády“ v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020. Smluvními stranami při uzavření obou smluv o zájezdu byly pouze žalobkyně a) a c), neboť pouze ty uzavřely s žalovanou smlouvu o zájezdu a vystupovaly v postavení objednatelů. Žalobci b) a d) byli osobami, v jejichž prospěch byly smlouvy uzavřeny a jednalo se o spolucestující (účastníky zájezdu). Tento právní závěr, částečně odlišný od závěrů prvoinstančního soudu, se však nemůže promítnout do závěru o nedostatku aktivní legitimace v řízení žalobců b) a d), neboť zákon č. 185/2020 Sb. hovoří obecně o zákaznících, aniž by mezi nimi a jejich právy činil rozdíly. Pojem zákazník nelze zužovat v neprospěch slabšího například tím, že by se za zákazníka považoval v určitých případech pouze objednatel zájezdu. Nutno zdůraznit, že v nejasnostech při výkladu zákona se má u zákazníků, kteří jsou zároveň spotřebiteli, tak jak je tomu v posuzované věci, zvolit výklad pro spotřebitele nejpříznivější (k tomu srovnej např. nálezy Ústavního soudu ČR se pod sp. zn. IV. ÚS 2989/16 a I. ÚS 2063/17). Soudní praxe navíc přiznala status spotřebitele i zákazníkům cestovní kanceláře, kteří současně nejsou stranou smlouvy a zákon č. 185/2020 Sb. tak fakticky činí, neboť za zákazníka nepovažuje pouze objednatele zájezdu. Všichni žalobci jsou tudíž v řízení osobami aktivně legitimovanými. Ve shodě se soudem prvního stupně dospívá odvolací soud k závěru, že žalobkyně žalované emailem ze dne 28. 4. 2020 neinformovala pravdivě, že jí nejsou známy žádné skutečnosti, jež by bránily uskutečnění zájezdu do Namibie v termínu od 18. 6. 2020 do 2. 7. 2020 a toto její jednání bylo klamavé, neboť žalované bylo, eventuálně při vynaložení náležité pečlivosti a odborné péče mělo být známo z informací uveřejněných Velvyslanectvím České republiky v Pretorii dne 21. 3. 2020 a 24. 4. 2020, že v namibijské republice je vyhlášen stav nouze z důvodu pandemie COVID-19, platí zákaz cestování a jsou uzavřeny veškeré hranice Namibie. V době, kdy žalovaná žalobcům zaslala email z 28. 4. 2020, nebyl znám žádný časový výhled možnosti cestování do Namibie, tedy nemohlo být ani dovozováno, že uskutečnění předmětného zájezdu nic nebrání. Za relevantní pro vztah účastníků založený uzavřenými cestovními smlouvami, považuje odvolací soud reakci žalobkyň a) a c) doručenou žalované dne 30. 4. 2020, v níž obě žalobkyně žalované sdělily, že volí „přesunutí přihlášky na zájezd na rok 2021“ s tím, že tento postup je v souladu se zákonem č. 185/2020 Sb. a žalovanou vyzvaly k vystavení poukazu na zájezd pro objednatel a účastníky zájezdu. Z uvedených podání žalobkyň a) a c) je zřejmé, že jejich úmyslem byla žalovanou nastíněná možnost zrušení zájezdu, a to odstoupení od smluv o zájezdu podle § 2535 o. z. z důvodu nevyhnutelných a mimořádných okolností v souvislosti s pandemií COVID-19, v důsledku níž se plánovaný zájezd do Namibie nemohl uskutečnit. V důsledku odstoupení od cestovních smluv byl závazek účastníků ze smluv o zájezdu zrušen, a proto zrušení cestovních smluv ze strany žalované emailem ze dne 15. 5. 2020 již nemohlo do smluvního vztahu účastníků přivodit žádné právní následky. Nutno zdůraznit, že od 30. 4. 2020 mělo být žalované při vynaložení odborné péče známo, že se z důvodů uzavření hranic Namibie nemůže předmětný zájezd uskutečnit a za tohoto stavu měla žalobkyně jako odborník v daném oboru od cestovních smluv podle § 2536 o. z. odstoupit a zvolit pro ni příznivý režim zákona č. 185/2020 Sb., jenž byl žalobci již v odstoupení od cestovních smluv akceptován, tedy využít ochrannou dobu podle § 4 odst. 1 uvedeného zákona a pro žalobce vystavit poukaz na zájezd nejméně v hodnotě již zaplacených záloh, nikoliv vyžadovat uzavření cestovních smluv na zájezdy konané v roce 2021 či vyžadovat doplacení ceny zájezdu, o němž muselo být žalované známo, že se nemůže uskutečnit. Za stavu, kdy žalovaná po odstoupení žalobkyň a) a c) od uzavřených cestovních smluv nevyužila

ochrannou dobu podle § 4 odst. 1 zákona č. 185/2000 Sb. a pro žalobce nevystavila poukazy, byla povinna vrátit žalobcům podle § 2536a nejpozději do 14 dnů od odstoupení žalobkyň a) a c) od cestovních smluv veškeré platby, jež byli žalobci, případně i v jejich prospěch za zájezd uhrazeny. Z uvedených závěrů je zřejmé, že k zániku závazků z cestovních smluv došlo odstoupením žalobkyň a) a c), do právního vztahu účastníků založeného cestovními smlouvami se proto odstoupení od smluv žalovanou emailem z 15. 5. 2020 nemohlo odrazit a žalované proti žalobcům nemohl vzniknout nárok na zaplacení storno poplatků.

26. Z uvedených důvodů shledal odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I. až IV. věcně správný.
27. Odvolací soud se dále zabýval správností nákladových výroků V. až VIII. rozsudku soudu prvního stupně a shledal důvody k jejich změně. Soud prvního stupně nepochybil, pokud o nákladech řízení účastníků rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobci byli v řízení účastníky plně úspěšnými a náleží jim proti žalované právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Soud prvního stupně však pochybil při stanovení jejich výše. Každý žalobce byl v řízení zastoupen advokátkou Mgr. Janou Párovou Langerovou, která při právním zastoupení poskytla každému žalobci 6 úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), a to převzetí a přípravu zastoupení, sepis předžalobní výzvy k plnění ze dne 29. 5. 2020, sepis žaloby, sepis repliky z 12. 11. 2020 a zastoupení žalobců při jednání soudu prvního stupně dne 18. 11. 2020 a 27. 11. 2020. Protože uvedené úkony právní služby byly společné při zastupování všech žalobců, náleží právní zástupkyni žalobců podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou takto zastupovanou osobu mimosmluvní odměna podle § 7 advokátního tarifu, snížená o 20 %, tj. ve výši 2 256 Kč. Za 6 poskytnutých úkonů právní pomoci náleží za zastoupení každého žalobce právní zástupkyni žalobců odměna v celkové výši 13 536 Kč a dále náhrada režijních paušálů ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, neboť pokud jde o paušální náhradu při zastupování více osob, pak lze přiznat za každý úkon (společný úkon) pouze jednu paušální náhradu (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1485/2020, 32 Cdo 3295/2012 a 25 Cdo 195/2016). Náklady řízení každého žalobce jsou dále navyšovány o zaplacený soudní poplatek ve výši 2 117,25 Kč a celkem činí 16 103,25 Kč.
28. Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 o. s. ř. ve výrocích V. až VIII. změnil tak, že se výše nákladů řízení každého žalobce stanoví částkou 16 103,25 Kč; jinak v těchto výrocích a ve výrocích I. až IV. rozsudek podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
29. nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobci byli v odvolacím řízení účastníky plně úspěšnými a náleží jim proti žalované právo na náhradu účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení. Každému žalobci vznikly v odvolacím řízení náklady za jeho právní zastoupení ve výši 4 662 Kč, sestávající z odměny za 2 poskytnuté úkony právní služby, a to za sepis písemného vyjádření k odvolání žalované a za zastoupení žalovaných při jednání odvolacího soudu. Podle § 7 a § 12 odst. 4 advokátního tarifu činí výše odměny za každý úkon právní služby poskytnutý každému žalobci 2 256 Kč, za 2 úkony právní služby ve výši 4 512 Kč. Náklady řízení jsou dále navyšovány o náhradu režijních paušálů ke dvěma úkonům právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu (600/4) ve výši 150 Kč. Z uvedených důvodů uložil odvolací soud žalované povinnost zaplatit každému žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 4 624 Kč, k rukám Mgr. Jany Párové Langerové, advokátky, do tří dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Kladně, závisí-li napadené rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Lepská.

na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Nebude-li rozhodnutí plněno dobrovolně, lze se jeho splnění domáhat cestou výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Praha 22. dubna 2021

JUDr. Jana Hráčová, v.r.
předsedkyně senátu